

Погодні умови звітного періоду сприяли розвитку і поширенню хвороб та шкідників на сільськогосподарських культурах. У посівах озимих і ярих зернових культур тривало поширення хвороб колоса. Фузаріоз колоса виявлено на 0,5-3% колосків, септоріоз на 1-9, макс. 16% колосків. Оливковою плісенню уражено 2-8, осередково 30% колосків пшениці, на 1-5% колосся виявлено бактеріоз (Волинська, Тернопільська обл.). Летучу сажку обліковували від поодиноких рослин до 1-2% колосків ячменю (Житомирська, Дніпропетровська, Хмельницька, Одеська та інші обл.), на 2-5% рослин має місце білоколосість. Ураженість хворобами зменшують збиранням у стислі строки прямим комбайнуванням та доведенням зерна до відповідних кондицій.

На незібраній озимині та ярих зернових доживлюються хлібні жуки (0,5-4 екз. на кв.м) та жужелиця (0,3-1 екз. на кв.м), злакова попелиця, пшеничний трипс, інші фітофаги, якими пошкоджено 8-32% рослин та 2-10% колосся.

У посівах кукурудзи шкодять злакові попелиці, блішки, павутинні кліщі які заселили 7-25, макс. 63% рослин (Київська обл.). Також шкодять гусениці лучного метелика, бавовниковаї, совки-гамма та інших. У Степу та Лісостепу, подекуди в Поліссі посівам кукурудзи завдає шкоди стебловий (кукурудзяний) метелик, який живився на 1-7, макс. 12% рослин (Запорізька обл.) Високий температурний режим (понад 30°C), низька відносна вологість повітря не сприяють льоту, продуктивності самиць, викликає всихання 10-30% яйцекладок, що обмежує чисельність відроджених гусениць. За наявності понад 18% рослин з яйцекладками, або 6-8% рослин кукурудзи з гусеницями стеблового метелика та бавовникової совки I-II віків, посіви обприскують дозволеними до використання інсектицидами. У Закарпатській та Тернопільській областях відмічають заселення 4% кукурудзи імаго західного кукурудзяного жука.

У господарствах Степу, Лісостепу і Полісся іржею, септоріозом, гельмінтоспоріозом уражено 5-12% листя кукурудзи, у Степу та Лісостепу - пухирчастою та летючою сажками вогнищами уражено 1-3% рослин.

Обстеженням багаторічних бобових трав (люцерна) на 25-33% рослин виявлено живлення клопів-сліпняків (травневого, польового, люцернового), трипсів, люцернового стеблоїда, апіона, гусениць бобового та люцернового п'ядунів, листогризухих совок та попелиць. Розвиток бурої плямистості спостерігається на 4-33% рослин у слабкому ступені.

У посівах сої на 3-19% рослин розвиваються антракноз, аскохітоз, пероноспороз, церкоспороз, бактеріальний опік, іржа та мозаїка. Рослинам сої шкодять листоїди, павутинний кліщ, трипси, бобова попелиця, якими пошкоджено 3-22, макс. 30% рослин (кліщі Київська обл.). На узбіччях та в крайових смугах сої в середньому на 5% виявляють шкідливість чортополохівки та лучного метелика у південних областях.

Посіви цукрових буряків заселяються листковою буряковою попелицею, мінуючими мухами, щитоносками, подекуди шкодять гусениці листогризухих совок та амарантовий стеблоїд на 5-12% рослин. В областях за вищевказаних погодних умов виявлено альтернаріоз, церкоспороз, фомоз та рамуляріоз на 2-

11% рослин. За появи окремих плям церкоспорозу на 3-5% рослин посіви захищають дозволеними до використання препаратами.

Посіви соняшника охоплено білою і сірою гнилями 1-3% рослин. Скрізь 2-12, макс. 21 % рослин хворіють на пероноспороз, фомоз, осередково на 6% рослин - іржа. У Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській областях на окремих полях виявляють ураження 5-8% рослин квітковим паразитом – вовчком.

Повсюди на 5-24, макс. 50% рослин соняшника шкодять попелиці, клопи, трипси, подекуди – саранові, чортополохівка та шипоноска. Проти шкідливих організмів посіви після цвітіння обприскують дозволеними препаратами.

Повсюди в насадженнях картоплі, томатів фітофторозом та альтернаріозом уражено 3-25, макс. 46% рослин до 5% плодів томатів. Подекуди відмічено розвиток бактеріальних та вірусних хвороб, у Закарпатській та Херсонській областях – верхівкову гниль томатів. Повсюди огірки пошкоджено баштанною попелицею, тютюновим трипсом, павутинним кліщем. Баштанні культури уражено антракнозом, бактеріозом та пероноспорозом.

Тривало розселення білокрилок на капустяних культурах і цукрових буряках. Нові вогнища розвитку виявлені у Вінницькій області чисельність білокрилок була від поодинокі на окремих рослинах капусти до 25-45% уражених рослин та Львівській області на цукрових буряках на 8-20% рослин. У західних і північних областях шкідника обліковували на 6–55%, подекуди 80% рослин у приватному секторі, з чисельністю 57–201 екз. на рослину. У Рівненській, Львівській областях в приватному секторі заселеність капустяних була до 100% рослин. У Київській області відмічено початок розвитку фомозу на 1% капусти.

У садах плоди зерняткових та кісточкових порід пошкоджують гусениці яблуневої плодожерки (2-12% плодів), сливової плодожерки (до 10%). Більшість обстежених площ плодів насаджень хворіють на паршу, борошністу росу, у Лісостепу та Степу виявляють ураження 2-15% плодів паршею та плодовою гниллю. У виноградниках шкодять кліщі (павутинні, зудень), гусінь гронової листокрутки, розвиваються мілдью, оїдіум. Захист насаджень проводять за рекомендаціями дозволеними препаратами.

В Степу, подекуди Лісостепу відмічається літ другого покоління лучного метелика, інтенсивністю 1-3 екз. на 10 кроків (Луганська обл.) та відкладання яєць. Початок відродження гусені відмічено на неугіддях і узбіччях посівів технічних культур.

На 3-12, макс.25% кукурудзи, соняшнику, сої, багаторічних трав та овочів за чисельності 0,5-4 екз. на кв.м відмічається шкодочинність листогризучих совок (гамма, бавовникова, томатна та ін.).

Саранові (стадні - італійський прус) та переважно нестадні (кобилки, коники), які перебувають у III-V віках, розвиваються та живляться на неугіддях, багаторічних травах у чисельності 1-12 екз. на кв.м. У Херсонській області на 0,1 тис. га в заповіднику Асканія Нова в Чаплинському районі на неугіддях виявлено скупчення личинок у кулігу, з чисельністю личинок до 50 екз./м². Переходу на посіви не виявлено. Фермери суміжних полів з пасовищем провели крайові обробки 50 га посівів сої. Моніторинг за розвитком шкідника посилено.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами сільськогосподарських культур.